

Tølini eru ógvuslig

FYRIBYRGING - Brúk er fyri munagóðum fyribyrkjandi arbeiði fyri at venda gongdini, sigur Bjarta Vilhelm, stjóri í Gigni

Eyðun Klakstein

Tað ber til at fara inn á skúlarnar fyri at bota um støðuna, men tað veruliga fyribyrkjandi arbeiðið skal gerast í heimunum, áðrenn børnini fara í skúla.

Tað sigur Bjarta Vilhelm, sum er stjóri fyri Gigni, nú nýggja føroyska-íslenska kanningin vísir, at føroysk ung bæði roykja og drekka munandi meira enn javnaldrarnir í Íslandi.

Gigni er sjálvstøðugur stovnur undir Heilsu-málaráðnum, sum veitir heilsufrøðiliga tænastru um allar Føroyar. Umleið 30 heilsufrøðingar kring alt landið eru knýttir at stovninum, og teir ráðgeva og stuðla barnafamiljum og skúlabørnum.

Nýggja kanningin, sum vit endurgeva her á síðunum, vísir millum annað, at fimti-hvør drongur, sum er føddur í 1996, roykir dagliga, og meira enn fjórðahvør genta í sama aldri hevði verið full seinastu 30 dagarnar, tá ið kanningin varð gjørd fyrr í ár.

- Tølini eru ógvuslig, og tey vísa, at brúk er veruliga

fyri einum munagóðum fyribyrkjandi arbeiði fyri at venda gongdini, sigur Bjarta Vilhelm.

Familjan avgerandi

Tað ber til at bota um støðuna við at gera átøk millum tey ungu, men tað fyribyrkjandi arbeiðið, sum veruliga munar, skal gerast í familjunum nógv fyrri.

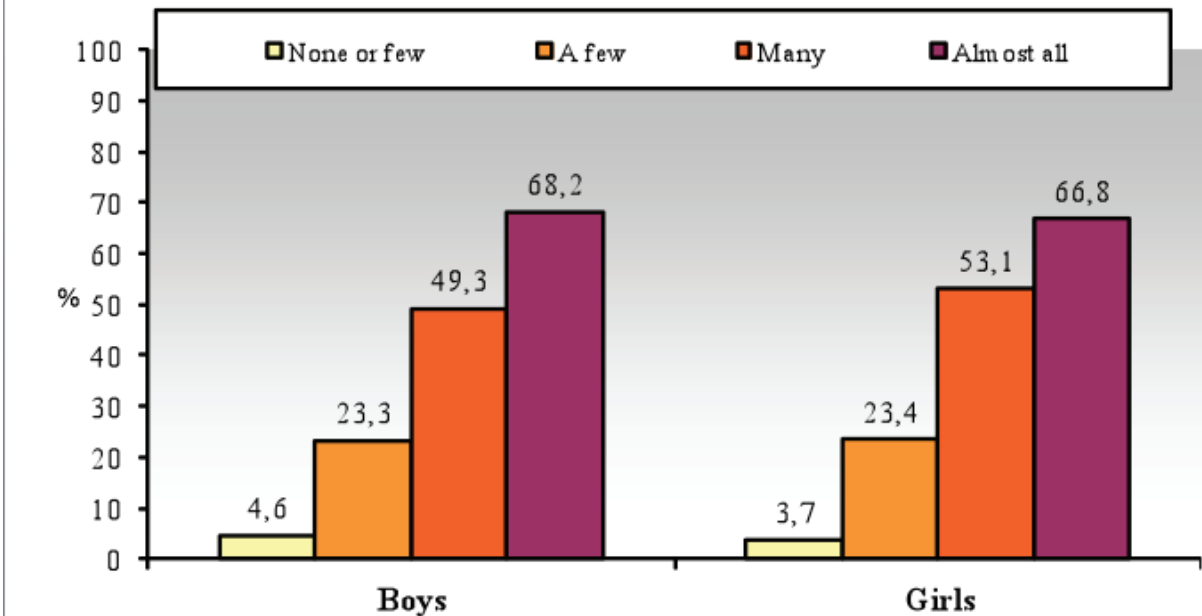
- Upprunin til atferðina hjá teimum ungu eru at finna í barnaárunum í heimunum, og tí er tað umráðandi, at barnafamiljurnar verða stuðlaðar og ráðgivarar væl, sigur Bjarta Vilhelm.

- Sambandið millum børn og foreldur er avgerandi fyri, um børn fara at roykja og drekka tíðliga og nógv. Familjurnar skulu verða saman kensluliga og sosialt, og eitt sunt og gott tilknýti millum børn og foreldur hevur avgerandi týdning fyri, hvussu atferðin hjá teimum ungu verður.

Styrkur

Hóast fleiri viðurskipti kunnu spæla inn, so gevur nýggja kanningin greiðar ábendingar um, at heimin og

Prosentpartur av næmingum í 9. og 10. flokki, sum hava verið drukkin seinastu 30 dagarnar í mun til, um vinir teirra eru drukknir eina ferð um mánaðin.

Hendan talvan vísir, hvussu stóran týðning, atferðin hjá vinfólki kann hava fyri rúsdrekkanytslu hjá teimum ungu

familjurnar ikki í nóg stóran mun hava megnað at skapt eitt sunt og gott umhvørvi fyri tey ungu.

- Í Bretlandi hava tey ásannað henda trupulleika,

sum er komin á ráðharrastig. Har hava tey raðfest fyribyrkjandi arbeiðið í barnafamiljunum og hava millum annað tvífaldað talið á heilsufrøðingum, sum stuðla

og ráðgeva familjunum, sigur Bjarta Vilhelm.

- Vit áttu eisini at hugsa um hetta í Føroyum og styrkt munandi um tað arbeiðið, sum heilsufrøðingarnir gera

kring landið, tí tað kann veruliga gera mun, sigur hon.

eydun@sosialurin.fo

Sambandið við foreldur nógv at siga fyri misnýtslu

UNG Á VANDAKÓS Sambandið við foreldrini hevur stóran týðning fyri, hvussu illa ung drekka ella roykja

Áki Bertholdsen

Ung, sum lítið og onki eru saman við foreldrunum, roykja og drekka nógv verri enn ung, sum eru nógv saman við foreldrunum.

Tað vísir nýggja føroyska,

íslenska kanningin um ungdomsviðurskipti.

Kanningin vísir, at av teimum dreingjum, sum drekka, er tað meiri enn ein fjórðingur, sum næstan aldrin er saman við foreldrunum og bara átta prosent av

teimum, sum næstan altíð eru saman við foreldrunum, drekka.

Fyri genturnar eru stóðan enn týðilgari, tí heili 42% av gentunum, sum drekka, siga, at tey eru at kalla ongantíð saman við foreldrunum.

Hinvegin siga 10% av teimum, at tey eru næstan altíð saman við foreldrunum.

Sama skilið er við roykingini, tí 12,5% av dreingjunum í 9. og 10. flokki, sum roykja dagliga, siga, at teir eru so at siga aldrin saman við foreldru-

num og ein heilur fjórðingur av gentunum, sum roykja, siga tað sama.

Hinvegin siga 4% av dreingjunum, sum roykja, at teir eru saman við foreldrunum meiri enn fyra ferðir um vikuna og tað sama siga 3,5% av gentunum.

- Tað vísir seg sum um at føroyskar familjur duga ikki so væl at samskipta og at tað er torført hjá børnum og foreldur at tosa saman um ymisk viðurskipti, sum kanska vera mett at vera tabu-evni, heldur Firouz Gaini.

- Tann parturin av kann-

ingini, sum er lagdur fram, er bara ein lítil partur. Tá ið vit hava granskað úrslitið meiri nágreiniliga, skilja vit kanska henda partin um samskiptið ímillum børn og foreldur betri.

Hinvegin hevur atferðin hjá vinfólki eisini sera stóran týðning fyri drykkju hjá teimum ungu.

Meiri enn tveir triðingar av dreingjum og gentum, sum hava verið full seinasta mánaðin, tá ið kanningin varð gjørd, vísa á, at næstan øll teirra vinfólk hava eisini drukkið og helvtin sigur, at

nógv av teir vinfólki eisini hava verið full.

Íslenska kanningin vísir eisini, at tann atferðin, sum í stóran mun elvir til misnýtslu, er rættiliga nógv broytt seinastu 15 árin.

Børnini eru nógv meiri saman við foreldrunum. Foreldrini eru farin at fylgja nógv betri við, hvat børnini fáast við og nógv av teimum ungu eru ikki longur so seint úti um kvøldarnar.

Somuleiðis er nógv fleiri farin at iðka ítrótt.

» **Heili 42% av gentunum, sum drekka, siga, at tey eru at kalla ongantíð saman við**